

LIETUVOS BANKO VALDYBA

NUTARIMAS DĖL KAPITALO REZERVŲ SUDARYMO TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO

2015 m. balandžio 9 d. Nr. 03-51

Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Lietuvos banko įstatymo 42 straipsnio 3 dalies 1 punktu, Lietuvos Respublikos bankų įstatymo 48 straipsnio 3 dalimi, Lietuvos Respublikos finansinių priemonių rinkų įstatymo 12² straipsnio 2 dalimi ir įgyvendindama 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2013/36/ES dėl galimybės verstis kredito įstaigų veikla ir dėl riziką ribojančios kredito įstaigų ir investicinių įmonių priežiūros, kuria iš dalies keičiama direktyva 2002/87/EB ir panaikinamos direktyvos 2006/48/EB bei 2006/49/EB (OL 2013 L 176, p. 338), Lietuvos banko valdyba n u t a r i a:

1. Patvirtinti Kapitalo rezervų sudarymo taisykles (pridedama).
2. Nustatyti, kad:
 - 2.1. šis nutarimas, išskyrus šiuo nutarimu patvirtintų Kapitalo rezervų sudarymo taisyklių 3.2.2, 3.2.3, 3.3 papunkčius, IV, VI skyrius, 84, 87 punktus, įsigalioja 2015 m. birželio 30 d.;
 - 2.2. šiuo nutarimu patvirtintų Kapitalo rezervų sudarymo taisyklių 3.2.2, 3.2.3, 3.3 papunkčiai, IV, VI skyriai, 84, 87 punktai įsigalioja 2016 m. sausio 1 d.;
 - 2.3. šiuo nutarimu patvirtintų Kapitalo rezervų sudarymo taisyklių III skyriaus ketvirtasis skirsnis netaikomas finansų maklerio įmonėms, kurios turi teisę teikti Lietuvos Respublikos finansinių priemonių rinkų įstatymo 3 straipsnio 13 dalies 3 ir (arba) 6 punktuose nurodytas investicines paslaugas ir vykdyti investicinę veiklą ir kurios priskiriamos prie mažųjų ir vidutinių įmonių vadovaujantis Lietuvos Respublikos smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatymu.

Valdybos narys, pavaduojantis
Valdybos pirmininką

Marius Jurgilas

KAPITALO REZERVŲ SUDARYMO TAISYKLĖS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Kapitalo rezervų sudarymo taisyklių (toliau – Taisyklės) tikslas – apibrėžti Lietuvos Respublikos bankų įstatymo 48 straipsnyje ir Lietuvos Respublikos finansinių priemonių rinkų įstatymo 12² straipsnyje nurodytus kapitalo rezervus, nustatyti jų sudarymo, taikymo, pripažinimo, notifikavimo principus ir Taisyklių 2 punkte išvardytų įstaigų veiklos apribojimus dėl kapitalo rezervų reikalavimų nevykdymo.

2. Taisyklės taikomos Lietuvos banko išduotą licenciją turintiems bankams, Centrinei kredito unijai, taip pat finansų maklerio įmonėms, kurios turi teisę teikti Lietuvos Respublikos finansinių priemonių rinkų įstatymo 3 straipsnio 13 dalies 3 ir (arba) 6 punktuose nurodytas investicines paslaugas ir vykdyti investicinę veiklą, (toliau – įstaigos).

3. Taisyklėse vartojamos sąvokos:

3.1. **Europos Sąjungos valstybė narė** – Europos Sąjungos valstybė narė ir Europos ekonominės erdvės valstybė;

3.2. **jungtinio rezervo reikalavimas** (angl. *combined buffer requirement*) – viso bendro 1 lygio nuosavo kapitalo, kuris reikalingas kapitalo apsaugos rezervo reikalavimui patenkinti, dydis, pridėjus, kai taikytina:

3.2.1. įstaigos specialųjį anticiklinį kapitalo rezervą (angl. *institution-specific countercyclical capital buffer*), nustatomą pagal Taisyklių III skyriaus ketvirtąjį skirsnį;

3.2.2. pasaulinės sisteminės svarbos įstaigos rezervą (angl. *global systemically important institution buffer*, sutrumpintai – *G-SII buffer*, toliau – *G-SII rezervas*), nustatomą pagal Taisyklių IV skyriaus pirmąjį skirsnį;

3.2.3. kitos sisteminės svarbos įstaigos rezervą (angl. *other systemically important institution buffer*, sutrumpintai – *O-SII buffer*, toliau – *O-SII rezervas*), nustatomą pagal Taisyklių IV skyriaus antrąjį skirsnį;

3.2.4. sisteminės rizikos rezervą (angl. *systemic risk buffer*), nustatomą pagal Taisyklių V skyrių;

3.3. **pasaulinė sisteminė svarba** – tikėtinas pasaulinės sisteminės svarbos įstaigų finansinių sunkumų poveikis pasaulinei finansų sistemai;

3.4. **paskirtoji institucija** (angl. *designated authority*) – Lietuvos Respublikoje – Lietuvos bankas; kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje arba trečiojoje valstybėje – už kapitalo rezervų

nustatymą atsakinga institucija;

3.5. **sisteminė rizika** – finansų sistemos sutrikimo rizika, kuri gali turėti reikšmingų neigiamų pasekmių finansų sistemai ir ekonomikai;

3.6. **trečioji valstybė** – ne Europos Sąjungos valstybė narė;

3.7. kitos Taisyklėse vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 575/2013 dėl prudencinių reikalavimų kredito įstaigoms ir investicinėms įmonėms ir kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 648/2012 (OL 2013 L 176, p. 1) (toliau – Reglamentas (ES) Nr. 575/2013) ir kituose Lietuvos Respublikos teisės aktuose.

II SKYRIUS KAPITALO APSAUGOS REZERVAS

4. Įstaigos, be bendro 1 lygio nuosavo kapitalo, kurį turi turėti, kad įvykdytų nuosavų lėšų reikalavimą, nustatytą pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 92 straipsnį, papildomai turi suformuoti bendro 1 lygio nuosavo kapitalo apsaugos rezervą, kuris yra lygus 2,5 proc. jų bendros pagal riziką įvertintų pozicijų sumos.

5. Įstaigai, nevykdančiai Taisyklių 4 punkte nustatytų reikalavimų, taikomi Taisyklių VII skyriuje numatyti paskirstymų apribojimai.

III SKYRIUS ANTICIKLINIS KAPITALO REZERVAS

PIRMASIS SKIRSNIS ANTICIKLINIO KAPITALO REZERVO NORMŲ NUSTATYMAS

6. Lietuvos bankas nustato anticiklinio kapitalo rezervo normą, kurią įstaigos privalo taikyti apskaičiuodamos savo įstaigos specialųjį anticiklinį kapitalo rezervą Taisyklių III skyriaus ketvirtajame skirsnyje nustatyta tvarka.

7. Nustatydamas anticiklinio kapitalo rezervo normą, Lietuvos bankas apskaičiuoja kiekvieno ketvirčio orientacinį rezervą, įvertindamas Lietuvos kredito ciklo tendencijas, riziką dėl labai spartaus kreditų augimo Lietuvoje ir nacionalinės ekonomikos ypatumus. Orientacinis rezervas grindžiamas kreditų ir bendrojo vidaus produkto (toliau – BVP) santykio nuokrypiu nuo jo ilgalaikės tendencijos, *inter alia*, atsižvelgiant į:

7.1. kredito lygio Lietuvoje augimo rodiklį, įskaitant rodiklį, rodantį Lietuvoje suteiktų kreditų ir BVP santykio pokyčius;

7.2. Europos sisteminės rizikos valdybos rekomendacijas dėl kreditų ir BVP santykio nuokrypio nuo jo ilgalaikių tendencijų vertinimo ir apskaičiavimo bei orientacinio rezervo apskaičiavimo.

8. Lietuvos bankas kas ketvirtį nustato anticiklinio kapitalo rezervo normą Lietuvoje,

įvertindamas ir atsižvelgdamas į:

8.1. orientacinį rezervą;

8.2. Europos sisteminės rizikos valdybos gaires ir rekomendacijas dėl anticiklinio kapitalo rezervo normos nustatymo;

8.3. kitus kintamuosius, kurie, Lietuvos banko nuomone, yra svarbūs sprendžiant klausimus, susijusius su cikline sistetine rizika.

9. Anticiklinio kapitalo rezervo norma sudaro nuo 0 iki 2,5 proc. įstaigų, kurios turi kredito pozicijų Lietuvoje, bendros pagal riziką įvertintų pozicijų sumos. Anticiklinio kapitalo rezervo norma tikslinama 0,25 procentinio punkto arba 0,25 procentinio punkto kartotinių intervalais. Lietuvos bankas, pagrįsdamas savo sprendimą Taisyklių 8 punkte nurodyto įvertinimo rezultatais, gali nustatyti didesnę nei 2,5 proc. bendros pagal riziką įvertintų pozicijų sumos anticiklinio kapitalo rezervo normą.

10. Kai Lietuvos bankas pirmą kartą nustato anticiklinio kapitalo rezervo normą, kuri yra didesnė už nulį, arba padidina anksčiau nustatytą anticiklinio kapitalo rezervo normą, įstaigos, apskaičiuodamos savo specialųjį anticiklinį kapitalo rezervą, privalo pradėti taikyti anticiklinio kapitalo rezervo normą po 12 mėnesių, kurie skaičiuojami nuo anticiklinio kapitalo rezervo normos paskelbimo dienos pagal Taisyklių 12 punktą. Išskirtinėmis aplinkybėmis Lietuvos bankas gali priimti motyvuotą sprendimą nustatyti trumpesnį terminą.

11. Lietuvos bankas, sumažindamas galiojančią anticiklinio kapitalo rezervo normą, taip pat nustato orientacinį laikotarpį, per kurį anticiklinio kapitalo rezervo normos nenumatoma didinti. Šis orientacinis laikotarpis Lietuvos banko neįpareigoja pasikeitus aplinkybėms nedidinti anticiklinio kapitalo rezervo normos.

12. Lietuvos bankas nustatytą anticiklinio kapitalo rezervo normą kas ketvirtį skelbia savo interneto svetainėje. Pranešime skelbiama bent jau ši informacija:

12.1. taikytina anticiklinio kapitalo rezervo norma;

12.2. atitinkamas kreditų ir BVP santykis ir jo nuokrypis nuo ilgalaikės tendencijos;

12.3. apskaičiuotas orientacinis rezervas;

12.4. anticiklinio kapitalo rezervo normos pagrindimas;

12.5. kai anticiklinio kapitalo rezervo norma nustatoma pirmą kartą arba didinama, data, nuo kurios įstaigos privalo pradėti taikyti nustatytą anticiklinio kapitalo rezervo normą, apskaičiuodamos savo įstaigos specialųjį anticiklinį kapitalo rezervą, atsižvelgiant į Taisyklių 10 punktą;

12.6. išskirtinės aplinkybės, kai taikoma, kuriomis grindžiamas trumpesnis negu Taisyklių 10 punkte nurodytas terminas;

12.7. kai anticiklinio kapitalo rezervo norma yra mažinama, orientacinis laikotarpis, per kurį Lietuvos bankas nenumato didinti anticiklinio kapitalo rezervo normos, ir jo pagrindimas.

13. Lietuvos bankas informaciją, nurodytą Taisyklių 12 punkte, kas ketvirtį teikia Europos sisteminės rizikos valdybai.

ANTRASIS SKIRSNIS DIDESNIŲ KAIP 2,5 PROC. ANTICIKLINIO KAPITALO REZERVO NORMŲ PRIPAŽINIMAS

14. Lietuvos bankas gali pripažinti kitų Europos Sąjungos valstybių narių ir trečiųjų valstybių paskirtų institucijų nustatytą anticiklinio kapitalo rezervo normą, kuri sudaro daugiau kaip 2,5 proc. bendros pagal riziką įvertintų pozicijų sumos, reikalaudamas iš įstaigų taikyti šią normą jų kredito pozicijoms, turimoms tose kitose Europos Sąjungos valstybėse narėse ir (arba) trečiosiose valstybėse, kai įstaigos apskaičiuoja savo įstaigos specialųjį anticiklinį kapitalo rezervą.

15. Lietuvos bankas pripažintą kitos Europos Sąjungos valstybės narės ir (arba) trečiosios valstybės paskirtos institucijos anticiklinio kapitalo rezervo normą, kuri sudaro daugiau kaip 2,5 proc. bendros pagal riziką įvertintų pozicijų sumos, praneša savo interneto svetainėje. Pranešime skelbiama ši informacija:

15.1. taikytina anticiklinio kapitalo rezervo norma;

15.2. valstybė, kurios anticiklinio kapitalo rezervo normą pripažįsta Lietuvos bankas;

15.3. kai anticiklinio kapitalo rezervo norma didinama, data, nuo kurios įstaigos privalo pradėti ją taikyti apskaičiuodamos savo įstaigos specialųjį anticiklinį kapitalo rezervą. Padidinta anticiklinio kapitalo rezervo norma pradeda galioti po 12 mėnesių nuo paskelbimo dienos;

15.4. išskirtinės aplinkybės, kai taikoma, kuriomis grindžiamas trumpesnis negu Taisyklių 15.3 papunktyje nurodytas terminas.

TREČIASIS SKIRSNIS LIETUVOS BANKO SPRENDIMAS DĖL TREČIŲJŲ VALSTYBIŲ ANTICIKLINIO KAPITALO REZERVO NORMŲ

16. Lietuvos bankas gali nustatyti anticiklinio kapitalo rezervo normą įstaigų kredito pozicijoms trečiosiose valstybėse, kai įstaigos apskaičiuoja savo specialųjį anticiklinį kapitalo rezervą, jeigu:

16.1. atitinkamos trečiosios valstybės paskirta institucija trečiojoje valstybėje nėra nustačiusi ir paskelbusi anticiklinio kapitalo rezervo normos;

16.2. Lietuvos bankas pagrįstai mano, kad atitinkamos trečiosios valstybės paskirtos institucijos trečiojoje valstybėje nustatytos ir paskelbtos anticiklinio kapitalo rezervo normos nepakanka, kad įstaigos tinkamai apsisaugotų nuo labai spartaus kreditų augimo toje trečiojoje valstybėje.

17. Kai Lietuvos bankas pirmą kartą kredito pozicijoms trečiojoje valstybėje nustato anticiklinio kapitalo rezervo normą, kuri yra didesnė už nulį, arba padidina anksčiau nustatytą anticiklinio kapitalo rezervo normą, įstaigos, apskaičiuodamos savo specialųjį anticiklinį kapitalo

rezervą, privalo pradėti taikyti anticiklinio kapitalo rezervo normą po 12 mėnesių, kurie skaičiuojami nuo anticiklinio kapitalo rezervo normos paskelbimo dienos pagal Taisyklių 18 punktą. Išskirtinėmis aplinkybėmis Lietuvos bankas gali priimti motyvuotą sprendimą nustatyti trumpesnę terminą.

18. Lietuvos bankas skelbia nustatytas anticiklinio kapitalo rezervo normas kredito pozicijoms trečiojoje valstybėje savo interneto svetainėje, pateikdamas bent jau šią informaciją:

18.1. anticiklinio kapitalo rezervo norma ir trečiosios valstybės, kuriai ji taikoma, pavadinimas;

18.2. anticiklinio kapitalo rezervo normos pagrindimas;

18.3. jeigu pirmą kartą nustatoma didesnė už nulį anticiklinio kapitalo rezervo norma arba ji yra didinama, data, nuo kurios įstaigos privalo taikyti nustatytą anticiklinio kapitalo rezervo normą apskaičiuodamos savo įstaigos specialųjį anticiklinį kapitalo rezervą, atsižvelgiant į Taisyklių 17 punkto nuostatas;

18.4. išskirtinės aplinkybės, kai taikoma, kuriomis grindžiamas trumpesnis negu Taisyklių 17 punkte nurodytas terminas.

KETVIRTASIS SKIRSNIS ĮSTAIGOS SPECIALIOJO ANTICIKLINIO KAPITALO REZERVO NORMŲ APSKAIČIAVIMAS

19. Įstaigos turi suformuoti specialųjį anticiklinį kapitalo rezervą, kuris yra lygus jų bendrai pagal riziką įvertintų pozicijų sumai, padaugintai iš anticiklinio kapitalo rezervo normų, apskaičiuotų pagal Taisyklių 21–28 punktų nuostatas, svartinio vidurkio.

20. Įstaigai, nevykdančiai Taisyklių 19 punkte nustatyto reikalavimo, taikomi Taisyklių VII skyriuje nurodyti paskirstymų apribojimai.

21. Įstaigos specialiojo anticiklinio kapitalo rezervo normą sudaro anticiklinio kapitalo rezervo normų, taikomų atitinkamoms jurisdikcijoms priklausančiose teritorijose, kuriose įstaiga turi atitinkamų kredito pozicijų, įskaitant trečiosiose valstybėse turimas įstaigų pozicijas, svartinis vidurkis.

22. Įstaigos, apskaičiuodamos svartinį anticiklinio kapitalo rezervo normų vidurkį, kiekvienai taikytinai anticiklinio kapitalo rezervo normai taiko savo bendrą nuosavų lėšų, reikalingų kredito rizikai padengti, poreikį, nustatytą pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 trečios dalies II ir IV antraštinių dalių nuostatas ir susijusį su atitinkamomis kredito pozicijomis atitinkamoje teritorijoje, padalytą iš jų bendro nuosavų lėšų, reikalingų kredito rizikai padengti, poreikio, susijusio su visomis atitinkamomis kredito pozicijomis. Įstaigų kredito pozicijoms Lietuvoje taikoma Lietuvos banko nustatyta anticiklinio kapitalo rezervo norma.

23. Jeigu įstaigos turi pozicijų kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje, o tos Europos Sąjungos valstybės narės paskirta institucija yra nustačiusi anticiklinio kapitalo rezervo normą, kuri sudaro mažiau kaip 2,5 proc. arba yra lygi 2,5 proc. bendros pagal riziką įvertintų pozicijų sumos, įstaigos, apskaičiuodamos svartinį anticiklinio kapitalo rezervo normų vidurkį, kiekvienai

atitinkamai kredito pozicijai kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje turi taikyti tos kitos Europos Sąjungos valstybės narės nustatytą anticiklinio kapitalo rezervo normą. Jeigu įstaigos turi pozicijų trečiojoje valstybėje, o tos trečiosios valstybės paskirta institucija yra nustačiusi anticiklinio kapitalo rezervo normą, kuri sudaro mažiau kaip 2,5 proc. arba yra lygi 2,5 proc. bendros pagal riziką įvertintų pozicijų sumos, įstaigos, apskaičiuodamos svertinį anticiklinio kapitalo rezervo normų vidurkį, kiekvienai atitinkamai kredito pozicijai trečiojoje valstybėje turi taikyti tos trečiosios valstybės nustatytą anticiklinio kapitalo rezervo normą, nebent Lietuvos bankas pagal Taisyklių 16 punktą nustatė kitą anticiklinio kapitalo rezervo normą.

24. Jeigu įstaigos turi pozicijų kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje, o tos Europos Sąjungos valstybės narės paskirta institucija yra nustačiusi anticiklinio kapitalo rezervo normą, kuri sudaro daugiau kaip 2,5 proc. bendros pagal riziką įvertintų pozicijų sumos, įstaigos, apskaičiuodamos svertinį anticiklinio kapitalo rezervo normų vidurkį, kiekvienai atitinkamai kredito pozicijai kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje taiko:

24.1. anticiklinio kapitalo rezervo normą, kuri sudaro 2,5 proc. bendros pagal riziką įvertintų pozicijų sumos, jeigu Lietuvos bankas nepripažino anticiklinio kapitalo rezervo normos, didesnės kaip 2,5 proc. bendros pagal riziką įvertintų pozicijų sumos;

24.2. kitos Europos Sąjungos valstybės narės nustatytą anticiklinio kapitalo rezervo normą, jeigu Lietuvos bankas pripažino kitos Europos Sąjungos valstybės narės anticiklinio kapitalo rezervo normą, didesnę kaip 2,5 proc. bendros pagal riziką įvertintų pozicijų sumos.

25. Jeigu trečiosios valstybės paskirtos institucijos nustatyta anticiklinio kapitalo rezervo norma toje trečiojoje valstybėje yra didesnė kaip 2,5 proc. bendros pagal riziką įvertintų pozicijų sumos, atitinkamoms toje trečiojoje valstybėje turimoms įstaigų kredito pozicijoms, nustatant anticiklinio kapitalo rezervo normų svertinį vidurkį, taikomos šios anticiklinio kapitalo rezervo normos:

25.1. anticiklinio kapitalo rezervo norma, kuri sudaro 2,5 proc. bendros pagal riziką įvertintų pozicijų sumos, jeigu Lietuvos bankas nepripažino anticiklinio kapitalo rezervo normos, didesnės kaip 2,5 proc. bendros pagal riziką įvertintų pozicijų sumos;

25.2. atitinkamos trečiosios valstybės paskirtos institucijos nustatyta anticiklinio kapitalo rezervo norma, jeigu Lietuvos bankas pripažino trečiosios valstybės anticiklinio kapitalo rezervo normą, didesnę kaip 2,5 proc. bendros pagal riziką įvertintų pozicijų sumos.

26. Atitinkamos kredito pozicijos, minimos Taisyklių 21–25 punktuose, – visų klasių pozicijos, išskyrus nurodytas Reglamento (ES) Nr. 575/2013 112 straipsnio a–f punktuose, kurioms taikomas:

26.1. nuosavų lėšų, reikalingų kredito rizikai padengti, reikalavimas pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 trečios dalies II antraštinę dalį;

26.2. jeigu pozicija įtraukta į prekybos knygą, – nuosavų lėšų, reikalingų specifinei rizikai pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 trečios dalies IV antraštinės dalies 2 skyrių arba papildomai įsipareigojimų neįvykdymo ir pasikeitimų rizikai pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 trečios dalies IV antraštinės dalies 5 skyrių padengti, reikalavimas;

26.3. jeigu pozicija priskiriama prie pakeitimo vertybiniais popieriais pozicijų klasės, – nuosavų lėšų reikalavimas pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 trečios dalies II antraštinės dalies 5 skyrių.

27. Įstaigos, nustatydamos svertinį anticiklinio kapitalo rezervo normų vidurkį, nustato atitinkamos kredito pozicijos geografinę vietą vadovaudamosi 2014 m. birželio 4 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) Nr. 1152/2014, kuriuo papildomos Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2013/36/ES nuostatos dėl techninių reguliavimo standartų, susijusių su atitinkamų kredito pozicijų geografinės vietos nustatymu siekiant apskaičiuoti įstaigos specialiojo anticiklinio rezervo normas (OL 2014 L 309, p. 5).

28. Įstaigos, nustatydamos svertinį anticiklinio kapitalo rezervo normų vidurkį, laikosi šių principų:

28.1. anticiklinio kapitalo rezervo norma taikoma nuo datos, kuri nurodoma informaciniame pranešime pagal Taisyklių 12.5 papunktį arba 15.3 papunktį, jeigu anticiklinio kapitalo rezervo norma padidinama;

28.2. anticiklinio kapitalo rezervo norma kredito pozicijoms trečiojoje valstybėje taikoma praėjus 12 mėnesių nuo tos dienos, kai atitinkama trečiosios valstybės paskirta institucija paskelbia pakeistą anticiklinio kapitalo rezervo normą, net jeigu trečiosios valstybės paskirta institucija reikalauja, kad toje trečiojoje valstybėje įsteigtos įstaigos pakeistą normą pradėtų taikyti per trumpesnę laikotarpį, jeigu anticiklinio kapitalo rezervo norma padidinama;

28.3. jeigu Lietuvos bankas nustato anticiklinio kapitalo rezervo normą kredito pozicijoms trečiojoje valstybėje pagal Taisyklių 16 punktą arba pripažįsta anticiklinio kapitalo rezervo normą trečiajai valstybei pagal Taisyklių III skyriaus antrąjį skirsnį, anticiklinio kapitalo rezervo norma pradedama taikyti nuo informaciniame pranešime nurodytos datos pagal Taisyklių 15.3 papunktį arba 18.3 papunktį, jeigu anticiklinio kapitalo rezervo norma padidinama;

28.4. anticiklinio kapitalo rezervo norma pradedama taikyti iš karto, kai paskelbiama, jeigu anticiklinio kapitalo rezervo norma sumažinama;

28.5. trečiosios valstybės sumažinta anticiklinio kapitalo rezervo norma taikoma nuo paskelbimo dienos, nebent Lietuvos bankas pagal Taisyklių 16 punktą nustatė didesnę anticiklinio kapitalo rezervo normą. Šiuo atveju taikoma Lietuvos banko nustatyta anticiklinio kapitalo rezervo norma, atsižvelgiant į Taisyklių III skyriaus trečiajame skirsnyje nustatytus reikalavimus.

IV SKYRIUS PASAULINĖS IR KITŲ SISTEMINĖS SVARBOS ĮSTAIGŲ KAPITALO REZERVAI

PIRMASIS SKIRSNIS PASAULINĖS SISTEMINĖS SVARBOS ĮSTAIGŲ NUSTATYMAS

29. Lietuvos bankas konsoliduotai nustato pasaulinės sisteminės svarbos įstaigas (angl. *global systemically important institutions*, toliau – G-SII), kurios yra įstaigos arba Europos Sąjungos patronuojančiosios įstaigos, Europos Sąjungos patronuojančiosios finansų

kontroliuojančiosios bendrovės, Europos Sąjungos patronuojančiosios mišrią veiklą vykdančios finansų kontroliuojančiosios bendrovės. G-SII negali būti Europos Sąjungos patronuojančiųjų įstaigų, Europos Sąjungos patronuojančiųjų finansų kontroliuojančiųjų bendrovių arba Europos Sąjungos patronuojančiųjų mišrią veiklą vykdančių finansų kontroliuojančiųjų bendrovių patronuojamosios įstaigos.

30. Nustatydamas G-SII, Lietuvos bankas atsižvelgia į šiuos kriterijus:

30.1. finansinės grupės dydį;

30.2. finansinės grupės ir finansų sistemos tarpusavio susietumą;

30.3. finansinės grupės teikiamų paslaugų arba finansų infrastruktūros pakeičiamumą;

30.4. finansinės grupės veiklos sudėtingumą;

30.5. finansinės grupės vykdomą tarpvalstybinę veiklą, įskaitant tarpvalstybinę veiklą, vykdomą tarp Europos Sąjungos valstybių narių ir tarp Europos Sąjungos valstybių narių bei trečiųjų valstybių.

31. Kiekvienas kriterijus, nustatytas Taisyklių 30 punkte, susideda iš kiekybinių įvertinimo rodiklių ir kiekvienam šiam kriterijui suteikiamas vienodas svartinis koeficientas.

32. Pagal šią metodiką Lietuvos bankas apskaičiuoja bendrą vertinamos įstaigos balą, pagal kurį ji gali būti priskirta prie G-SII.

33. Kiekvienai G-SII konsoliduotai taikomas reikalavimas palaikyti G-SII rezervą, atitinkantį kategoriją, prie kurios G-SII yra priskiriama. G-SII rezervą sudaro bendras 1 lygio nuosavas kapitalas. G-SII rezervas papildo bendrą 1 lygio nuosavą kapitalą.

34. Nustatomos bent penkios G-SII kategorijos. Žemiausia riba ir ribos tarp kiekvienos kategorijos nustatomos pagal balus, gautus taikant G-SII nustatymo metodiką. Ribiniai balai tarp gretimų kategorijų nustatomi laikantis principo, kad jie rodo nuolatinį sisteminės svarbos linijinį didėjimą, taip gaunant kiekvienos kategorijos, išskyrus aukščiausią kategoriją, reikalavimo dėl papildomo bendro 1 lygio nuosavo kapitalo linijinį padidėjimą. Žemiausiai kategorijai taikomas G-SII rezervas yra lygus 1 proc. bendros pagal riziką įvertintų pozicijų sumos, o kiekvienai kategorijai nustatytas G-SII rezervas tolydžiai didėja 0,5 proc. bendros pagal riziką įvertintų pozicijų sumos iki ketvirtos kategorijos imtinai. G-SII rezervo aukščiausiai kategorijai taikomas 3,5 proc. dydžio bendros pagal riziką įvertintų pozicijų sumos rezervas.

35. Lietuvos bankas gali priimti motyvuotą sprendimą dėl:

35.1. G-SII perkėlimo iš žemesnės kategorijos į aukštesnę kategoriją;

35.2. įstaigos, kurios bendras balas pagal Taisyklių 32 punktą yra žemesnis už žemiausios kategorijos ribinį balą, priskyrimo prie šios kategorijos arba aukštesnės kategorijos, taip priskiriant ją prie G-SII.

36. Lietuvos bankas, nustatydamas G-SII, taip pat nustatydamas G-SII kategorijas ir priskirdamas G-SII prie kategorijų pagal sisteminę svarbą, vadovaujasi Taisyklėmis ir 2014 m.

spalio 8 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) Nr. 1222/2014, kuriuo papildomos Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2013/36/ES nuostatos dėl metodikos, skirtos pasaulinės sisteminės svarbos įstaigoms nustatyti ir pasaulinės sisteminės svarbos įstaigų pakategorėms apibrėžti, nustatymo techninių reguliavimo standartų (OL 2014 L 330, p. 27).

ANTRASIS SKIRSNIS **KITŲ SISTEMINĖS SVARBOS ĮSTAIGŲ NUSTATYMAS**

37. Lietuvos bankas individualiai, konsoliduotai arba iš dalies konsoliduotai nustato kitas sisteminės svarbos įstaigas (angl. *other systemically important institutions*, toliau – O-SII), kurios yra įstaigos arba Europos Sąjungos patronuojančiosios įstaigos, Europos Sąjungos patronuojančiosios finansų kontroliuojančiosios bendrovės, Europos Sąjungos patronuojančiosios mišrią veiklą vykdančios finansų kontroliuojančiosios bendrovės.

38. Nustatydamas O-SII, Lietuvos bankas atsižvelgia bent į vieną iš šių kriterijų:

38.1. įstaigos arba finansinės grupės dydį;

38.2. svarbą Europos Sąjungos arba Lietuvos Respublikos ekonomikai;

38.3. tarpvalstybinės veiklos svarbą;

38.4. įstaigos arba finansinės grupės ir finansų sistemos tarpusavio susietumą.

39. Lietuvos bankas, nustatydamas O-SII, vadovaujasi Lietuvos banko teisės aktais, įgyvendinančiais 2014 m. gruodžio 16 d. Europos bankininkystės institucijos gaires „Dėl Kriterijų, pagal kuriuos nustatomos Direktyvos 2013/36/ES (KPD) 131 straipsnio 3 dalies taikymo kitoms sisteminės svarbos įstaigoms (O-SII) įvertinti, sąlygos“ (angl. *Guidelines on the criteria to determine the conditions of application of Article 131(3) of Directive 2013/36/EU (CRD) in relation to the assessment of other systemically important institutions (O-SIIs)*).

40. Kiekvienai O-SII taikomas reikalavimas palaikyti O-SII rezervą. Lietuvos banko sprendimu O-SII rezervas sudaro iki 2 proc. imtinai bendros pagal riziką įvertintų pozicijų sumos. O-SII rezervą sudaro bendras 1 lygio nuosavas kapitalas. O-SII rezervas papildo bendrą 1 lygio nuosavą kapitalą.

41. Lietuvos bankas, nustatydamas reikalavimą turėti O-SII rezervą, laikosi šių principų:

41.1. O-SII rezervas negali turėti neproporcingo neigiamo poveikio visai kitų Europos Sąjungos valstybių narių arba Europos Sąjungos finansų sistemai arba jos dalims, sudarydamas arba sukurdamas kliūtį veikti vidaus rinkai;

41.2. O-SII rezervą Lietuvos bankas peržiūri mažiausiai kartą per metus.

TREČIASIS SKIRSNIS **LIETUVOS BANKO PRANEŠIMAI (NOTIFIKAVIMAS) APIE G-SII IR O-SII**

42. Lietuvos bankas informaciją ir savo sprendimus, susijusius su G-SII ir O-SII, praneša Europos Sąjungos institucijoms ir kitoms suinteresuotoms šalims šia tvarka:

42.1. pagal Taisyklių 35.2 papunktį priimtą sprendimą ir jo argumentus praneša Europos bankininkystės institucijai;

42.2. G-SII ir O-SII pavadinimus ir atitinkamą kategoriją, prie kurios kiekviena G-SII yra priskiriama, praneša Europos Komisijai, Europos sisteminės rizikos valdybai ir Europos bankininkystės institucijai, taip pat viešai skelbia šią informaciją;

42.3. kartą per metus iš naujo apsvarstydamas nustatytą G-SII ir O-SII ir G-SII priskyrimą prie atitinkamų kategorijų, rezultatą praneša atitinkamai sisteminės svarbos įstaigai, Europos Komisijai, Europos sisteminės rizikos valdybai ir Europos bankininkystės institucijai, taip pat viešai skelbia atnaujintą nustatytą sisteminės svarbos įstaigų sąrašą ir kategoriją, prie kurios priskiriama kiekviena nustatyta G-SII;

42.4. vėliausiai likus vienam mėnesiui iki Taisyklių 40 punkte nurodyto sprendimo dėl O-SII rezervo dydžio paskelbimo dienos siunčia pranešimą Europos Komisijai, Europos sisteminės rizikos valdybai ir Europos bankininkystės institucijai, taip pat suinteresuotų Europos Sąjungos valstybių narių paskirtoms institucijoms. Pranešime išsamiai aprašoma:

42.4.1. pagrindimas, kodėl manoma, kad O-SII rezervas gali būti veiksmingas ir proporcingas rizikai mažinti;

42.4.2. galimo teigiamo arba neigiamo O-SII rezervo poveikio vidaus rinkai įvertinimas pagal Lietuvos banko turimą informaciją;

42.4.3. O-SII rezervo norma, kurią Lietuvos bankas planuoja nustatyti.

V SKYRIUS SISTEMINĖS RIZIKOS REZERVAS

PIRMASIS SKIRSNIS SISTEMINĖS RIZIKOS REZervo NORMOS NUSTATYMO TVARKA

43. Siekdamas užkirsti kelią sisteminei rizikai arba ją sumažinti, Lietuvos bankas, jei reikia, nustato bendro 1 lygio nuosavo kapitalo sisteminės rizikos rezervą visai Lietuvos Respublikos finansų sistemai arba vienam ar daugiau finansų sistemos pogrupių.

44. Lietuvos bankas nustato, kurioms įstaigoms taikomas sisteminės rizikos rezervas, ir reikalauja, kad jos, be bendro 1 lygio nuosavo kapitalo, kurį turi turėti, kad įvykdytų nuosavų lėšų reikalavimą, nustatytą pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 92 straipsnį, dar turėtų bent 1 proc. bendro 1 lygio nuosavo kapitalo sisteminės rizikos rezervą.

45. Lietuvos banko nustatytas sisteminės rizikos rezervas taikomas pozicijoms, turimoms Lietuvoje ir trečiosiose valstybėse. Sisteminės rizikos rezervas taip pat taikomas pozicijoms, turimoms kitose Europos Sąjungos valstybėse narėse, Taisyklių 54 ir 59 punktuose nustatyta tvarka.

46. Sisteminės rizikos rezervo reikalavimas nustatomas palaipsniui didinant 0,5 procentinio punkto arba jo kartotiniu. Skirtingiems finansų sistemos pogrupiams gali būti nustatyti skirtingi

reikalavimai.

47. Reikalaudamas turėti sisteminės rizikos rezervą, Lietuvos bankas laikosi šių principų:

47.1. sisteminės rizikos rezervas negali turėti neproporcingo neigiamo poveikio kitų Europos Sąjungos valstybių narių ar Europos Sąjungos finansų sistemai arba jos dalims, sudarydamas arba sukurdamas kliūtį veikti vidaus rinkai;

47.2. sisteminės rizikos rezervas iš naujo apsvarstomas mažiausiai kartą per dvejus metus.

48. Prieš nustatydamas arba pakartotinai nustatydamas mažesnę kaip 3 proc. arba lygią 3 proc. sisteminės rizikos rezervo normą, Lietuvos bankas vėliausiai likus vienam mėnesiui iki Taisyklių 55 punkte nurodyto sprendimo paskelbimo dienos apie tai praneša Europos Komisijai, Europos sisteminės rizikos valdybai, Europos bankininkystės institucijai ir atitinkamų Europos Sąjungos valstybių narių ir, jeigu taikoma, trečiųjų valstybių kompetentingoms institucijoms ir (arba) paskirtoms institucijoms. Pranešime išsamiai aprašoma:

48.1. sisteminė rizika Lietuvoje;

48.2. priežastys, kodėl sisteminės rizikos mastas kelia grėsmę finansinės sistemos stabilumui nacionaliniu lygiu, pagrindžiančios sisteminės rizikos rezervo normą;

48.3. pagrindimas, kodėl manoma, kad sisteminės rizikos rezervas gali būti veiksmingas ir proporcingas rizikai mažinti;

48.4. galimo teigiamo arba neigiamo sisteminės rizikos rezervo poveikio vidaus rinkai įvertinimas pagal Lietuvos banko turimą informaciją;

48.5. pagrindimas, kodėl Lietuvos bankui pagal Lietuvos Respublikos bankų įstatymą ir Reglamentą (ES) Nr. 575/2013, išskyrus 458 ir 459 straipsnius, suteiktų priežiūros įgaliojimų nepakanka nustatyti sisteminę riziką pašalinti, atsižvelgiant į šių priemonių santykinį efektyvumą;

48.6. reikalaujama turėti sisteminės rizikos rezervo norma.

49. Kad planuoja nustatyti arba pakartotinai nustatyti didesnę nei 3 proc. sisteminės rizikos rezervo normą, Lietuvos bankas praneša Europos Komisijai, Europos sisteminės rizikos valdybai, Europos bankininkystės institucijai ir atitinkamų Europos Sąjungos valstybių narių ir, jeigu taikoma, trečiųjų valstybių kompetentingoms institucijoms ir (arba) paskirtoms institucijoms. Pranešime išsamiai aprašoma informacija, nurodyta Taisyklių 48 punkte.

50. Lietuvos bankas gali nustatyti arba pakartotinai nustatyti ne didesnę kaip 5 proc. bendrą sisteminės rizikos rezervo normą, kuri taikoma Lietuvoje turimoms pozicijoms ir kuri taip pat gali būti taikoma trečiosiose valstybėse turimoms pozicijoms. Šiuo tikslu Lietuvos bankas laikosi Taisyklių 48 punkte nustatytos tvarkos. Nustatant arba pakartotinai nustatant didesnę nei 5 proc. sisteminės rizikos rezervo normą, laikomasi Taisyklių 49 punkte nurodytos tvarkos.

51. Pagal Taisyklių 50 punktą nustatytą 3–5 proc. sisteminės rizikos rezervo normą Lietuvos bankas praneša Europos Komisijai ir prieš patvirtindamas atitinkamas priemones sulaukia Europos Komisijos nuomonės.

52. Jeigu Taisyklių 51 punkte nurodyta Europos Komisijos nuomonė yra neigiama, Lietuvos bankas vadovaujasi šia nuomone arba Europos Komisijai paaiškina priežastis, kodėl ją nesivadovauja.

53. Nustatytą 3–5 proc. sisteminės rizikos rezervo normą patronuojamajai įmonei, kurios patronuojančioji įmonė yra įsteigta kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje, Lietuvos bankas praneša tos Europos Sąjungos valstybės narės kompetentingoms ir (arba) paskirtoms institucijoms, taip pat Europos Komisijai ir Europos sisteminės rizikos valdybai. Lietuvos bankas imasi atitinkamų priemonių tik tada, kai sulaukia Europos Komisijos ir Europos sisteminės rizikos valdybos rekomendacijos taikyti šias priemones. Jeigu kitos Europos Sąjungos valstybės narės kompetentingos ir (arba) paskirtos institucijos pareiškia prieštaravimą arba jeigu ir Europos Komisija, ir Europos sisteminės rizikos valdyba pateikia neigiamą rekomendaciją, Lietuvos bankas gali perduoti klausimą Europos bankininkystės institucijai pagal 2010 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1093/2010, kuriuo įsteigiama Europos priežiūros institucija (Europos bankininkystės institucija), iš dalies keičiamas Sprendimas Nr. 716/2009/EB ir panaikinamas Komisijos sprendimas 2009/78/EB (OL 2010 L 331, p.12), 19 straipsnį. Sprendimas, ar šioms pozicijoms turi būti nustatytas sisteminės rizikos rezervas, atidedamas, kol Europos bankininkystės institucija priima sprendimą.

54. Lietuvos bankas gali patvirtinti Taisyklių 49 punkte nurodytą sisteminės rizikos rezervo normą tik tada, kai ją patvirtina Europos sisteminės rizikos valdyba, Europos Komisija ir prireikus Europos bankininkystės institucija Europos Sąjungos teisės aktų nustatyta tvarka.

55. Lietuvos bankas sprendimą dėl sisteminės rizikos rezervo normos nustatymo skelbia Lietuvos banko interneto svetainėje. Skelbime nurodoma bent jau ši informacija:

55.1. sisteminės rizikos rezervo norma;

55.2. įstaigos, kurioms taikomas sisteminės rizikos rezervas;

55.3. sisteminės rizikos rezervo pagrindimas;

55.4. data, nuo kurios įstaigos privalo taikyti nustatytą arba pakartotinai nustatytą sisteminės rizikos rezervą;

55.5. kitų valstybių, kurių pozicijoms taikomas Lietuvos banko nustatytas sisteminės rizikos rezervas, pavadinimai.

56. Informacija, skelbiama pagal Taisyklių 55.3 papunkčio nuostatas, kuri, Lietuvos banko nuomone, gali sukelti grėsmę šalies finansinės sistemos stabilumui, į skelbimą neįtraukiama.

57. Įstaigai, nevykdančiai sisteminės rizikos rezervo reikalavimo, taikomi paskirstymų apribojimai, nurodyti Taisyklių VII skyriuje.

58. Jeigu taikant paskirstymų apribojimus, nurodytus Taisyklių VII skyriaus pirmajame skirsnyje, įstaigos bendras 1 lygio nuosavas kapitalas, atsižvelgiant į atitinkamą sisteminę riziką, pakankamai nepagerėja, Lietuvos bankas gali duoti Lietuvos Respublikos bankų įstatymo 67 straipsnio 2 dalyje nustatytus privalomus nurodymus.

59. Pateikęs Taisyklių 48 punkte nurodytą pranešimą, Lietuvos bankas gali taikyti sisteminės rizikos rezervą visoms pozicijoms. Jeigu Lietuvos bankas, atsižvelgdamas į pozicijas kitose Europos Sąjungos valstybėse narėse, nusprendžia nustatyti mažesnę nei 3 proc. arba lygų 3 proc. sisteminės rizikos rezervą, šis rezervas yra vienodas visoms Europos Sąjungoje turimoms pozicijoms.

ANTRASIS SKIRSNIS

SISTEMINĖS RIZIKOS REZERVO NORMOS PRIPAŽINIMAS

60. Lietuvos bankas gali pripažinti kitų Europos Sąjungos valstybių narių kompetentingų institucijų ir (arba) paskirtų institucijų nustatytą sisteminės rizikos rezervo normą ir ją taikyti tų kitų Europos Sąjungos valstybių narių turimoms pozicijoms. Šį sprendimą Lietuvos bankas praneša Europos Komisijai, Europos sisteminės rizikos valdybai, Europos bankininkystės institucijai ir šią sisteminės rizikos rezervo normą nustačiusiai Europos Sąjungos valstybės narės kompetentingai institucijai ir (arba) paskirtai institucijai.

61. Priimdamas sprendimą, ar pripažinti sisteminės rizikos rezervo normą, Lietuvos bankas atsižvelgia į šią sisteminės rizikos rezervo normą nustačiusios Europos Sąjungos valstybės narės kompetentingos institucijos ir (arba) paskirtos institucijos analogiškai, kaip yra nurodyta Taisyklių 48, 49 arba 50 punktuose, pateiktą informaciją.

62. Lietuvos bankas, nustatęs sisteminės rizikos rezervo normą, gali paprašyti Europos sisteminės rizikos valdybos pateikti rekomendaciją, kaip nurodyta 2010 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1092/2010 dėl Europos Sąjungos finansų sistemos makrolygio rizikos ribojimo priežiūros ir Europos sisteminės rizikos valdybos įsteigimo (OL 2010 L 331, p.1) 16 straipsnyje, kitoms Europos Sąjungos valstybėms narėms dėl jų galimybės pripažinti Lietuvos banko nustatytą sisteminės rizikos rezervo normą.

VI SKYRIUS

G-SII, O-SII IR SISTEMINĖS RIZIKOS REZERVŲ REIKALAVIMŲ TAIKymo YPATUMAI

63. Kai O-SII yra G-SII patronuojamoji įstaiga arba O-SII, kuri yra Europos Sąjungos patronuojančioji įstaiga, patronuojamoji įstaiga, ir jai konsoliduotai taikomas O-SII rezervo reikalavimas, O-SII individualiai arba iš dalies konsoliduotai taikomas rezervo reikalavimas neturi viršyti didesnio iš šių dviejų dydžių:

63.1. 1 proc. bendros pagal riziką įvertintų pozicijų sumos,

63.2. G-SII arba O-SII rezervo reikalavimo, konsoliduotai taikomo finansinei grupei.

64. Jeigu pagal Taisyklės finansinei grupei konsoliduotai turi būti taikomi ir G-SII rezervo, ir O-SII rezervo reikalavimai arba ir G-SII rezervo, ir O-SII rezervo, ir sisteminės rizikos rezervo reikalavimai, taikomas tik didžiausias iš jų.

65. Jeigu įstaigai individualiai arba iš dalies konsoliduotai taikomas O-SII rezervo reikalavimas ir sisteminės rizikos rezervo reikalavimas, taikomas didesnis iš šių dviejų rezervų

reikalavimas.

66. Kai sisteminės rizikos rezervo reikalavimas taikomas visoms pozicijoms Lietuvoje, tačiau netaikomas pozicijoms už šalies ribų, šis sisteminės rizikos rezervas papildo O-SII arba G-SII rezervą.

67. Kai taikomos Taisyklių 64 punkto nuostatos ir įstaiga priklauso finansinei grupei arba pogrupiui, kuriam priklauso G-SII arba O-SII, šiai įstaigai individualiai taikomas jungtinio rezervo reikalavimas negali būti mažesnis nei suma šių rezervų:

67.1. kapitalo apsaugos rezervo;

67.2. anticiklinio kapitalo rezervo;

67.3. didesnio iš šių rezervų:

67.3.1. O-SII rezervo arba

67.3.2. sisteminės rizikos rezervo, kurio reikalavimas taikomas šiai įstaigai individualiai.

68. Kai taikomos Taisyklių 66 punkto nuostatos ir įstaiga priklauso finansinei grupei arba pogrupiui, kuriam priklauso G-SII arba O-SII, įstaigai individualiai taikomas jungtinio rezervo reikalavimas negali būti mažesnis nei suma šių rezervų:

68.1. kapitalo apsaugos rezervo;

68.2. anticiklinio kapitalo rezervo;

68.3. O-SII rezervo;

68.4. sisteminės rizikos rezervo, kurio reikalavimas taikomas šiai įstaigai individualiai.

VII SKYRIUS KAPITALO APSAUGOS PRIEMONĖS

PIRMASIS SKIRSNIS PASKIRSTYMŲ APRIBOJIMAI

69. Su bendru 1 lygio nuosavu kapitalu susijusiu paskirstymu laikomi:

69.1. dividendų mokėjimas;

69.2. premijinių akcijų, už kurias visiškai arba iš dalies sumokėta, arba kitų kapitalo priemonių, nurodytų Reglamento (ES) Nr. 575/2013 26 straipsnio 1 dalies a punkte, paskirstymas;

69.3. įstaigos vykdomas savo akcijų ar kitų kapitalo priemonių, nurodytų Reglamento (ES) Nr. 575/2013 26 straipsnio 1 dalies a punkte, išpirkimas arba pirkimas;

69.4. išmokėtų sumų, susijusių su Reglamento (ES) Nr. 575/2013 26 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytomis kapitalo priemonėmis, grąžinimas;

69.5. Reglamento (ES) Nr. 575/2013 26 straipsnio 1 dalies b–e punktuose nurodytų kapitalo

dalių paskirstymas.

70. Įstaigoms, kurios tenkina jungtinio rezervo reikalavimą, draudžiama atlikti su bendru 1 lygio nuosavu kapitalu susijusius paskirstymus tiek, kiek tai sumažintų jų bendrą 1 lygio nuosavą kapitalą iki tokio lygio, kad jungtinio rezervo reikalavimas nebebūtų tenkinamas.

71. Įstaigos, kurios netenkina jungtinio rezervo reikalavimo, apskaičiuoja didžiausią galimą paskirstyti sumą (angl. *maximum distributable amount*; toliau – MDA) pagal Taisyklių 73 punkto nuostatas ir nurodo ją Lietuvos bankui.

72. Įstaigoms, išvardytoms Taisyklių 71 punkte, draudžiama atlikti bet kokius toliau nurodytus paskirstymus, didesnius už MDA:

72.1. su bendru 1 lygio nuosavu kapitalu susijusius paskirstymus;

72.2. nustatyti prievolę mokėti kintamąją atlygio dalį arba savo nuožiūra sukauptas pensijų lėšas arba mokėti kintamąją atlygio dalį, jeigu mokėjimo prievolė sukurta tada, kai įstaiga netenkinio jungtinio rezervo reikalavimo;

72.3. vykdyti mokėjimus, susijusius su papildomomis 1 lygio priemonėmis, Reglamento (ES) Nr. 575/2013 antros dalies I antraštinės dalies 3 skyriuje nustatyta tvarka.

73. Įstaigos apskaičiuoja MDA pagal formulę:

$$\text{MDA} = (P_1 + P_2 - M) \times B, \text{ kur}$$

73.1. P_1 – tarpinis pelnas, neįskaitytas į bendrą 1 lygio nuosavą kapitalą pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 26 straipsnio 2 dalies nuostatas, kuris buvo gautas priėmus paskutinį sprendimą dėl pelno paskirstymo arba po bet kurių iš Taisyklių 72 punkte nurodytų veiksmų;

73.2. P_2 – į bendrą 1 lygio nuosavą kapitalą pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 26 straipsnio 2 dalies nuostatas neįskaitytas metų pabaigos pelnas, kuris buvo gautas priėmus paskutinį sprendimą dėl pelno paskirstymo arba po bet kurių iš Taisyklių 72 punkte nurodytų veiksmų;

73.3. M – sumos, mokėtinos kaip mokesčiai, jeigu su P_1 ir P_2 dydžiais susiję straipsniai nepaskirstomi;

73.4. B dydžiui nustatyti įstaigos:

73.4.1. pagal Taisyklių nuostatas ir Lietuvos banko interneto svetainėje skelbiamus kapitalo rezervų procentinius dydžius apskaičiuoja jungtinio rezervo reikalavimą;

73.4.2. apskaičiuoja žemiausią ir aukščiausią jungtinio rezervo reikalavimo n -tojo kvartilio ribą:

$$\text{Žemiausia } n\text{-tojo kvartilio riba} = (\text{Jungtinio rezervo reikalavimas} / 4) \times (Q_n - 1),$$

$$\text{Aukščiausia } n\text{-tojo kvartilio riba} = (\text{Jungtinio rezervo reikalavimas} / 4) \times Q_n, \text{ kur}$$

Q_n – rodo atitinkamo kvartilio eilės numerį, iš viso yra 4 kvartiliai.

73.4.3. patikrina, į kokį jungtinio rezervo reikalavimo kvartilį patenka jų bendras 1 lygio

nuosavas kapitalas, kuris nenaudojamas nuosavų lėšų reikalavimui įvykdyti pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 92 straipsnio 1 dalies c punkto nuostatas, išreikštas procentine bendros pagal riziką įvertintų pozicijų sumos dalimi, pagal Taisyklių priedą, ir vadovaudamosi juo nustato B dydį.

74. MDA mažinama atitinkama suma, kai atliekami arba nustatomi bet kurie Taisyklių 72 punkte nurodyti paskirstymai, mokėjimai ar prievolės.

75. Pagal šį Taisyklių skirsnį nustatomi paskirstymų apribojimai taikomi tik mokėjimams, dėl kurių mažėja bendras 1 lygio nuosavas kapitalas arba pelnas, ir tada, jeigu nutraukti arba nesumokėti mokėjimai nereiškia, kad įsipareigojimai neįvykdyti arba kad įstaigai iškelta bankroto byla.

76. Įstaiga, netenkinanti jungtinio rezervo reikalavimo ir ketinanti paskirstyti bet kurią iš savo paskirstytino pelno dalių arba imtis Taisyklių 72 punkte nurodytų veiksmų, Lietuvos bankui pateikia šią informaciją:

76.1. įstaigos turimas kapitalas, suskirstytas pagal šias kategorijas:

76.1.1. bendras 1 lygio nuosavas kapitalas;

76.1.2. papildomas 1 lygio kapitalas;

76.1.3. 2 lygio kapitalas;

76.2. tarpinė ir metų pabaigos pelno suma;

76.3. MDA;

76.4. paskirstytino pelno suma, kurią ketinama skirti toliau išvardytiems tikslams:

76.4.1. mokėti dividendus;

76.4.2. išpirkti akcijas;

76.4.3. vykdyti mokėjimus, susijusius su papildomomis 1 lygio priemonėmis;

76.4.4. mokėti kintamąją atlygio dalį arba savo nuožiūra sukauptas pensijų lėšas, nustatant naują mokėjimo prievolę arba atliekant mokėjimą pagal mokėjimo prievolę, nustatytą tuo metu, kai įstaiga netenkina jungtinio rezervo reikalavimo.

77. Įstaigos nustato tvarką, kuria užtikrina, kad paskirstytino pelno suma ir MDA būtų apskaičiuotos tiksliai. Lietuvos banko prašymu įstaigos turi gebėti įrodyti, kad šis skaičiavimas tikslus.

ANTRASIS SKIRSNIS KAPITALO APSAUGOS PLANAS

78. Įstaiga, netenkinanti jungtinio rezervo reikalavimo, parengia ir pateikia kapitalo apsaugos planą Lietuvos bankui ne vėliau kaip per penkias darbo dienas, kai nustatoma, kad ji netenkina šio reikalavimo. Atsižvelgdamas į konkrečią įstaigos padėtį, veiklos mastą ir sudėtingumą, Lietuvos bankas gali pratęsti šį terminą iki 10 darbo dienų.

79. Kapitalo apsaugos plane nurodoma:

79.1. pajamų ir išlaidų įvertinimas ir prognozuojamas balansas;

79.2. priemonės, didinančios įstaigos kapitalo rodiklius;

79.3. nuosavų lėšų didinimo planas ir grafikas, siekiant visiškai tenkinti jungtinio rezervo reikalavimą;

79.4. visa kita informacija, kuri, Lietuvos banko ir (arba) įstaigos nuomone, yra būtina vertinant įstaigos kapitalo apsaugos planą.

80. Lietuvos bankas, vertindamas įstaigos kapitalo apsaugos planą, gali paprašyti įstaigos pateikti papildomą informaciją.

81. Įvertinęs įstaigos kapitalo apsaugos planą, Lietuvos bankas jam pritaria, jeigu plane pateikti argumentuoti įrodymai, kad galima pagrįstai tikėtis, jog įgyvendinus šį planą įstaigos kapitalas bus tinkamai apsaugotas arba jis bus pakankamai padidintas taip, kad įstaiga galėtų įvykdyti jungtinio rezervo reikalavimą per Lietuvos banko nustatytą laikotarpį.

82. Lietuvos bankas, nepritaręs įstaigos kapitalo apsaugos planui, imasi vienos arba abiejų šių priemonių:

82.1. reikalauja, kad įstaiga padidintų nuosavas lėšas iki Lietuvos banko nurodyto lygio per nurodytą laikotarpį;

82.2. duoda Lietuvos Respublikos bankų įstatymo 67 straipsnio 2 dalyje nustatytus privalomus nurodymus.

VIII SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

83. Įstaigos apskaičiuoja kapitalo rezervus individualiai ir konsoliduotai, prireikus – iš dalies konsoliduotai.

84. G-SII rezervas nustatomas tik konsoliduotai.

85. Įstaigos negali naudoti bendro 1 lygio nuosavo kapitalo, skirto kapitalo apsaugos rezervo reikalavimui vykdyti, nuosavų lėšų reikalavimui pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 92 straipsnį ir Lietuvos banko duotiems pagal Lietuvos Respublikos bankų įstatymo 67 straipsnio 2 dalies nuostatas privalomiems nurodymams vykdyti.

86. Įstaigos negali naudoti bendro 1 lygio nuosavo kapitalo, skirto įstaigos specialiojo anticiklinio kapitalo rezervo reikalavimui vykdyti, nuosavų lėšų reikalavimui pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 92 straipsnį, kapitalo apsaugos rezervo reikalavimui ir Lietuvos banko duotiems pagal Lietuvos Respublikos bankų įstatymo 67 straipsnio 2 dalies nuostatas privalomiems nurodymams vykdyti.

87. Įstaigos negali naudoti bendro 1 lygio nuosavo kapitalo, skirto G-SII, O-SII

reikalavimams vykdyti, nuosavų lėšų reikalavimui pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 92 straipsnį, kapitalo apsaugos rezervo reikalavimui, įstaigos specialiojo anticiklinio kapitalo rezervo reikalavimui ir Lietuvos banko duotiems pagal Lietuvos Respublikos bankų įstatymo 67 straipsnio 2 dalies nuostatas privalomiems nurodymams vykdyti.

88. Įstaigos negali naudoti bendro 1 lygio nuosavo kapitalo, skirtą sisteminės rizikos reikalavimui vykdyti, nuosavų lėšų reikalavimui pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 92 straipsnį, kapitalo apsaugos rezervo reikalavimui, įstaigos specialiojo anticiklinio kapitalo rezervo reikalavimui ir Lietuvos banko duotiems pagal Lietuvos Respublikos bankų įstatymo 67 straipsnio 2 dalies nuostatas privalomiems nurodymams vykdyti.

PAGALBINĖ MDA APSKAIČIAVIMO LENTELĖ

Jungtinio rezervo reikalavimo n-tasis kvartilis	B
Q ₁	0
Q ₂	0,2
Q ₃	0,4
Q ₄	0,6